

Jacob Birger Natvig

Michael 2021; 18: 246–8.

En velkjent skikkelse i norsk medisin og en pioner i norsk immunologi er gått bort. Professor Jacob Birger Natvig døde den 2. april 2021 etter et langt og aktivt liv. Han var født i Oslo 6. desember 1934 og tok medisinsk embetseksamen ved Universitetet i Oslo i 1959. I den første del av sin medisinske karriere arbeidet han ved Gades institutt og Broegelmanns forskningslaboratorium i Bergen. Etter doktorgrad i Bergen i 1966 om gammaglobuliner i humant serum hadde han studieopphold ved Rockefeller University i New York, før han samme år ble instituttsjef og overlege ved Rikshospitalets institutt for generell og revmatologisk immunologi. Han bygget opp dette instituttet fra bunnen av og skapte et dynamisk og svært produktivt forskningsmiljø. Forskningen ble publisert i de mest prestisjetunge internasjonale tidsskrift, blant annet flere i *Nature*. Han fikk mange hedersbevisninger for sin forskning, en av dem var Jahre-prisen for yngre forskere sammen med Kaare Norum i 1972. Natvig var professor i klinisk immunologi ved Karolinska Institutet og avdelingsoverlege ved Huddinge sjukhus i Stockholm 1977–1978. I årene 1978–1986 var han Rikshospitalets direktør, og deretter fram til pensjonsalder i 2004 professor i immunologi ved Universitetet i Oslo. Han hadde en lang rekke verv, blant annet som president i *International Union of Immunological Societies* og var invitert medlem i flere internasjonale faglige foreninger.

Natvig hadde også et stort engasjement for medisinsk historie, spesielt den museale delen av fagområdet. Han var ikke minst opptatt av Rikshospitalets historie og var medredaktør for jubileumsboka *De tre Riker* som ble gitt ut ved hospitalets 175-årsjubileum i 2001.

Da det ikke ble noe av et nasjonalt medisinsk museum på det gamle Rikshospitalet, tok Jacob Birger Natvig initiativet til å opprette Stiftelsen Nasjonalt medisinsk museum i 2002. Under hans mangeårige ledelse ble Stiftelsen en medisinhistorisk arena med mange ulike aktiviteter for å ta vare på kunnskaper, erfaringer og fysiske minner fra norsk medisin og helse-

*Jacob Birger Natvig takker for æresmedlemskapet i Stiftelsen
16. november 2019 (Foto: Øivind Larsen)*

vesen. Han la stor vekt på helsetjenesten som en tverrfaglig arbeidsplass, der alle profesjoner skulle med.

Ved den internasjonale medisinhistoriske kongressen i Oslo i 2003 var Natvig en krumtapp i å bygge opp en meget vellykket utstilling i glassgaten på det nye Rikshospitalet. Denne utstillingen ble stående i mange år. Han mente at medisinhistorien burde bringes ut til dit hvor helsearbeiderne og pasientene var. I 2009 var han medredaktør for boka *Historier om helse*.

Natvig klarte gjennom vedholdende innsats å forhindre at Norges første kvinneklinikk ble solgt til boliginvestorer da Rikshospitalet flyttet. Den skulle bevares som et medisinsk minne. I 2006 ble bygningen tildelt Kulturvernprisen i Oslo. Han ble hedret som æresmedlem av Stiftelsen i 2019.

Natvig var også et sentralt medlem av den arbeidsgruppen som satte i gang med aktørseminarer i 2008, der aktører så tilbake på viktige hendinger

innen medisin og helsevesen, senere referert i spesialnumre av tidsskriftet *Michael*.

Norsk medisin har mistet en ildsjel som alltid brant for de oppgavene han kastet seg over.

Øivind Larsen, Erlend Hem, Magne Nylenna